EBÛ HÂŞİM SOFÎ

Âlim velî bir zât. İsmi, doğum yeri, târihi bilinmemektedir. Ebû Hâşim Sofi künyesiyle meşhûrdur. Ebû Hâşim 115 (m. 733)'de vefât etti. Büyük İslâm âlimlerinden Süfyân-ı Sevrî'nin (radıyallahü anh) hocasıdır. Süfyân-ı Sevrî, 161 (m. 778) senesinde vefât etti. Aslı Kûfeli olup, Şam'da kalırdı.

Ebû Hâşim Sofi (radıyallahü anh) Remle'deki hânekâh'da otururdu. İlk defa Remle'de yapılan hânekâh'ın inşaası şöyle kıssa edilir: Bir vâli ava çıkmıştı. Ebû Hâşim'in, bir kimse ile buluşup, birbirlerinin ellerinden tutarak, tam bir sevgi ile görüştüklerini ve hemen orada yanlarında yiyecek olarak ne varsa beraberce yiyip güzelce ayrıldıklarını gördü. Vâli, böyle samimi ve dostça görüşmelerini çok beğendi. Ebû Haşim'den arkadaşının kim olduğunu sordu. Bilmiyorum, cevâbını aldı. Memleketini sorunca, yine bilmiyorum, cevâbını aldı. Hayret edip, o tatlı, samimi görüşmelerinin sebebini sorunca; bu bizim meslek ve yolumuzdur. Böyle emir olunmuşuz cevâbını aldı. Bir toplanma yerlerinin olup, olmadığını sorduysa da, olmadığı cevâbını aldı. Vâli, size bir bina yaptırayım, orada toplanırsınız, dedi. Şam Remlesi'nde bir hânekâh yaptırdı. Gönül ve muhabbet sahiplerine yapılan binanın birincisi bu hânekâh olup, ilk zât da Ebû Hâşim Sofî'dir.

Büyük İslâm âlimleri, Ebû Hâşim Sofi'yi çok övüp, onu hep hürmetle yâd ederlerdi. Süfyân-ı Sevrî (radıyallahü anh) O'nun hakkında şöyle buyurdu; "Ebû Hâşim olmasaydı, ben ince bilgileri bilmezdim." Mansûr İmâr-ı Dımaşkî O'nu anlatır. "Ebû Hâşim Sofi'ye ölüm hastalığında, kendini nasıl buluyorsun?" dedim. Muhabbet ve aşk, belâdan çoktur, ya'nî gerçi belâ büyüktür, fakat muhabbet yanında küçük kalır." Ebû Hâşim Sofi: "Yâ Rabbi! Faydası olmayan ilimden sana sığınırım" derdi. Ma'nevî ilimlerde mütehassıs idi.

Buyurdular ki:

"İğne ile dağı devirmek, kalbden kibri söküp atmaktan kolaydır."

"Kişinin nefsini güzel edeb ile muhafaza etmesi, ehlini terbiye etmesindendir."

"Allahü teâlâ, kullarının sadece kendi rızâsını isteyip, onunla hoşnud olmaları, dünyâdan yüz çevirmeleri için, dünyâyı keder ve üzüntü yeri yaptı."

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Hilyet-ül-evliyâ, cild-10, sh. 225

2) Nefehât-ül-üns, sh. 86

3) Kıyâmet ve Âhıret, sh. 110

4) Er-Riyâd-üd-tasavvufiyye, sh. 3